

Дрижак В. В.

ORCID 0000-0002-2898-1053
Кандидат педагогічних наук, доцент,
професор кафедри педагогіки та гуманітарних дисциплін
Академії Державної пенітенціарної служби
(м. Чернігів, Україна) E-mail: victor_dryzhak@gmail.com

Єрмак С. М.

ORCID 0000-0002-5069-1001
ResearcherID C-2632-2019
Кандидат педагогічних наук, доцент,
учений секретар
Академії Державної пенітенціарної служби
(м. Чернігів, Україна) E-mail: sergey.yermak@gmail.com

ВИКОРИСТАННЯ КЕЙС-МЕТОДУ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СЛУЖБИ ПРОБАЦІЇ

Мета роботи. У статті обґрунтовано особливості та можливості застосування у закладі вищої освіти із специфічними умовами навчання на семінарських та практичних заняттях ситуаційних методик у формі кейс-методу.

Методологія. Застосовано індуктивний та дедуктивний методи в ході узагальнення й аналізу літературних джерел за тематикою статті.

Наукова новизна. Автори статті виділяють компетентності, що можливо сформувані за допомогою ситуаційного методу навчання курсантів, зокрема, визначено та охарактеризовано типи кейсів, що можуть використовуватись під час занять з дисциплін психолого-педагогічного напрямку.

Висновки. Кейс-метод – техніка навчання, що використовує опис реальних економічних, соціальних або бізнес-ситуацій.

Наявність у структурі кейс-методу суперечок, дискусій, аргументації тренує учасників обговорення, вчить дотриманню норм і правил спілкування.

В аудиторії відбувається процес самостійного, усвідомленого оволодіння та опанування курсантами знань, умінь, навичок, необхідних для їхньої професійної діяльності. Завдяки процесу діалогу, який встановлюється між педагогом і курсантами, у останніх розвиваються комунікативні та творчі здібності, уміння працювати в групі, колективно вирішувати проблеми, розвивається та удосконалюється ділова мова майбутніх працівників служби пробації.

Крім того, у статті здійснено історико-педагогічний аналіз етапів запровадження кейс-методу у світовій практиці; проведено аналіз результатів вітчизняних та зарубіжних досліджень і публікацій, присвячених методиці застосування кейс-методу як багатокомпонентного та широкоаспектного прийому формування ключових та професійних компетентностей здобувачів вищої освіти, необхідних для подальшої професійної діяльності.

Встановлено та проаналізовано вимоги щодо складання навчальних кейсів. Розглянуто позитивні й негативні моменти в процесі застосування кейс-методу під час вивчення психолого-педагогічних дисциплін на заняттях із курсантами Академії.

На завершення проведеного дослідження, розглянуто етапи та послідовність реалізації деяких завдань та елементів кейс-методу в процесі навчання.

Ключові слова: кейс, кейс-метод, ситуаційні методики навчання, професійна підготовка, критерії оцінки якості кейсів.

Постановка проблеми. Процес становлення сучасної системи служби пробації України, як і багатьох інших державних інституцій, що триває протягом останніх років, спрямований на удосконалення існуючої системи виконання кримінальних покарань без позбавлення волі та нагляду за особами звільненими з місць її позбавлення в напрямку гуманізації, демократизації, поліпшення взаємовідносин, здійснення не тільки нагляду за ними, але й ефективний, не лише правовий, але й психолого-педагогічний вплив на світогляд, свідомість, поведінку, мораль зазначених категорій суспільства, тобто на їх повну і кінцеву ресоціалізацію.

Це звичайно призводить до нових викликів щодо готовності персоналу служби пробації до роботи з «непростим» контингентом.

На сьогодні, в Україні, Академія державної пенітенціарної служби єдиний заклад вищої освіти, підпорядкований Міністерству юстиції України, що готує на факультеті пробації майбутніх фахівців для цієї служби.

А від так, науково-педагогічний персонал Академії постійно удосконалює не лише зміст підготовки, але й методику викладання, впроваджує інноваційні технології навчання, інтерактивні методи, тренінгові методики, ситуаційні ігри, дистанційну форму навчання тощо.

І тому, аналізуючи результати, одержані в ході проведеного дослідження, можемо стверджувати, що ситуаційна методика навчання, або, як її раніше називали ситуаційні ігри або кейс-метод, як називають сьогодні, це ефективна методика навчання, яка, на наш погляд, в плані формування професійних компетентностей майбутніх фахівців, забезпечує необхідний рівень професійної підготовки та якість освіти персоналу служби пробації загалом.

Поряд з тим, слід підкреслити, в попередніх публікаціях на схожу тематику [1], в Академії, де курсантам паралельно з навчанням доводиться обов'язково жити в гуртожитку, постійно дотримуючись суворо регламентованого розпорядку дня, нести службу в добових нарядах, після занять займатися стройовою підготовкою, навіть деякі вихідні дні, проводити організовано, беручи участь у масових виховних, спортивних, культурно-масових заходах, тобто поряд з освітнім процесом особливо важливе місце займає військовий уклад життя здобувачів вищої освіти. Означені компоненти розпорядку дня, без сумніву, позитивно впливають на формування та становлення молодого офіцера як особистості, виховують дисциплінованість, відповідальність, почуття міри, раціональності та гордості тощо. Однак, такі заходи відбирають частину вільного часу, яку студенти звичайного цивільного закладу освіти, можуть витратити на більш тривалу самостійну підготовку з вивчення навчальних дисциплін. У таких умовах, забезпечити належну якість підготовки завдяки використанню лише традиційних технологій та методів навчання дуже складно. А від так, актуальним є питання про запровадження інноваційних технологій, раціональних методів навчання курсантів з метою підвищення їх пізнавальної активності, зокрема під час аудиторних занять, щоб компенсувати дефіцит часу, який витрачається на заходи з бойової злагодженості курсантських підрозділів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питанням використання в освітньому процесі ситуаційних методик, зокрема, кейс-методу як фактору підвищення якості навчання та ефективності підготовки фахівців, досліджували багато як закордонних так і вітчизняних вчених, зокрема це роботи Т. Валійової, Є. Михайлова, В. Мислінчука, З. Скринника, Ю. Сурміна, Ю. Ткаченка, В. Ягоднікової та інших.

Засновниками кейс-методу, вважають англійських педагогів початку ХХ-го століття М. Шевера, Ф. Едея та К. Сйтса. Ці науковці запропонували і презентували даний метод як одну із дієвих інтерактивних методик, що згодом набула поширення у багатьох країнах світу, зокрема у Великобританії, Данії, Іспанії, Німеччині, Франції, США та інших країнах.

Вивчаючи та аналізуючи кейс-метод педагогами було встановлено, що паралельно співіснують дві основні школи: Гарвардська (американська), де метою даного методу є навчання здобувачів освіти пошуку єдиного вірного рішення розв'язання ситуації, і Манчестерська (європейська), що передбачає багатоваріантність вирішення певної проблеми.

Досліджуючи дане питання З. Скринник пояснює особливості застосування як американських кейсів, які більші за обсягом і розраховані на 20–25 сторінок тексту, а також 8–10 сторінок ілюстрацій, так і європейських кейсів, що значно менші за обсягом, зокрема в 1,5–2 рази. У 1973 році з ініціативи 22 світових вищих навчальних закладів був створений комітет – The Case Clearing House of Great Britain and Ireland, що з 1991 року називається European Case Clearing House (ЕССН), і який займався дослідженням ефективності кейсів навчання. Прихильники методу стверджують, що ЕССН є некомерційною організацією, яка пов'язана з іншими організаціями, що надають і використовують кейси, розташовані в різних країнах світу. Аналізуючи здобутки зарубіжної педагогіки, дізнаємось, що в даний час до складу ЕССН входить близько 340 організацій, серед яких The Harvard Business School Publishing, Інститут розвитку менеджменту (ІМВ) в Лозанні, в Швейцарії, INSEAD, у Фонтенбло у Франції, IESE в Барселоні в Іспанії, Лондонська бізнес-школа в Англії, а також Школа менеджменту в Кранфілде. У кожній з цих організацій своя колекція кейсів, право на розповсюдження яких, має ЕССН [4].

Отже, на сучасному етапі розвитку вітчизняної методики викладання психолого-педагогічних дисциплін, кейс-метод завойовує провідні позиції в навчанні, активно використовується в зарубіжній освітній практиці, і вважається одним з найефективніших способів навчання здобувачів вищої освіти навичкам вирішення типових проблем, проте як для вітчизняних закладів освіти даний метод є інноваційним.

Метою статті стало обґрунтувати особливості та можливості застосування у закладі вищої освіти із специфічними умовами навчання на семінарських та практичних заняттях ситуаційних методик у формі кейс-методу.

У процесі досягнення окресленої мети розв'язувались такі завдання:

– проведено аналіз кейс-метод як багатовекторного дидактичного засобу навчання, що об'єднує в собі значний навчальний та методико-практичний досвід і потенціал;

– проаналізовано особливості, можливості, умови та дидактичні аспекти застосування кейс-методу під час вивчення психолого-педагогічних дисциплін;

– обґрунтовано методичні рекомендації щодо застосування кейс-методу на семінарських та практичних заняттях.

Методологія. Застосовано індуктивний та дедуктивний методи в ході узагальнення й аналізу літературних джерел за тематикою статті.

Наукова новизна. Автори статті виділяють компетентності, що можливо сформувані за допомогою ситуаційного методу навчання курсантів, зокрема, визначено та охарактеризовано типи кейсів, що можуть використовуватись під час занять з дисциплін психолого-педагогічного напрямку.

Результати дослідження. У педагогічній літературі описана велика кількість, так званих педагогічних інновацій, хоча більшість із них, зарубіжна педагогіка продукує досить давно, майже століття, а то й більше.

Важливе місце у вирішенні питання про підвищення ефективності навчання, а це означає, що і підготовки фахівців у закладах вищої освіти загалом, займає проблема вибору доцільних, раціональних, ефективних, і при цьому, простих у застосуванні, методів навчання. На нашу думку, яка співпадає з певними пропозиціями Т. Валійової [3], при постановці питання про вибір методів навчання, науково-педагогічні працівники закладу вищої освіти, повинні враховувати, як мінімум, такі чинники, аби не переоцінити їх можливості:

- по-перше, значення навчального матеріалу для подальшої професійної або навчальної діяльності;
- по-друге, тривалість часу, відведеного на вивчення теми (навчального питання);
- по-третє, рівень готовності аудиторії до сприйняття інформації (навчальні можливості та бажання проявляти активність – мотивація) та /або до використання окремих елементів того чи іншого методу;
- по-четверте, об'єктивні та суб'єктивні закономірності і принципи освітнього процесу;
- по-п'яте, психолого-педагогічні можливості педагога та стиль його викладання.

З огляду на це, слід зазначити, що сучасна дидактика певною мірою окреслила інноваційні тенденції і узагальнюючи багаторічний досвід вітчизняної та зарубіжної педагогіки, орієнтує науково-педагогічних працівників на використання в освітньому процесі унікальних, інноваційних, креативних, пошукових, розвиваючих, дослідницьких, проблемних засобів навчання тощо, тобто таких, які дозволяють не лише більш усвідомлено засвоювати готові знання, але і формують інтерес до навчального матеріалу, розширюють межі пізнавальних мотивів, примушують осіб, що навчаються, проявляти творчість та креативне мислення тощо [3]. Такі компоненти в педагогіці називаються «активними методами навчання».

Головною відмінністю активних методів навчання від традиційних, на думку Н. Шишкіної є те, що з завдяки ним студенти одержують визначений набір знань не в готовому вигляді, а здобувають їх самостійно у процесі активної пізнавальної діяльності, мобілізуючи наявний у них запас знань [4].

Проте, до сьогодні, як показує практика, досить часто при вивченні гуманітарних дисциплін використовуються традиційні технології навчання, як правило, це лише пояснювально-ілюстративний стиль у супроводі мультимедійної презентації під час читання лекцій, та індивідуальне або фронтальне обговорення навчальних питань на семінарсько-практичних заняттях, інколи з елементами вирішення проблемних ситуацій або розв'язання проблемних задач.

Стосовно питання підвищення ефективності підготовки фахівців для служби пробації України науково-педагогічні працівники кафедри педагогіки та гуманітарних дисциплін Академії провели низку досліджень, розробили ряд пробаційних курсів, склали програми нових навчальних дисциплін.

На наш погляд, форми та методи організації навчання майбутніх фахівців пробації повинні забезпечувати поєднання теорії з практикою, наближати їх до тих реальних умов, у яких буде проходити їх майбутня професійна діяльність, оскільки такий підхід, стане стимулом до підвищення їх пізнавальної діяльності, позитивної мотивації та прагнення до самостійності під час прийняття відповідальних рішень.

Окреслена технологія навчання дозволить майбутньому фахівцю служби пробації одночасно набувати і теоретичну професійну складову й організаторські, комунікативні компетентності. Досягненню цієї мети якнайкраще сприяє використання під час занять ситуаційних методик, зокрема, кейс-методу.

Згідно словника, кейс-метод (анг. *Case method*, метод кейсів, метод конкретних ситуацій, метод ситуаційного аналізу) – техніка навчання, що використовує опис реальних економічних, соціальних і бізнес-ситуацій. Ті, що навчаються повинні досліджувати ситуацію, розібратися в суті проблем, запропонувати можливі рішення і вибрати найкраще з них. Кейси ґрунтуються на реальному фактичному матеріалі або ж наближені до реальної ситуації [2].

Суть методу, за В. Ягодніковою, полягає у використанні конкретних випадків (ситуацій, історій, текст яких називаються «кейсом») для спільного аналізу, обговорення або вироблення рішень студентами з певного розділу навчання дисципліни [4].

Як показала практика, застосування на практичних та семінарських заняттях під час вивчення психолого-педагогічних дисциплін кейс-методу є безпечним, оскільки, як стверджують сучасні

педагоги, педагогічний потенціал даного методу значно більший за педагогічний потенціал багатьох традиційних методів навчання. Наявність у структурі кейс-методу суперечок, дискусій, аргументації тренує учасників обговорення, вчить дотриманню норм і правил спілкування [1].

Наш досвід, дозволяє констатувати, що кейс-метод – це активний, ігровий та імітаційний, метод навчання, і він змушує курсантів застосовувати теоретичні знання під розв'язання реальних, практичних завдань, та оскільки поєднує в собі елементи трьох методів навчання: методу аналізу конкретних ситуацій, методу розгорнутої дискусії, методу рольової гри.

Використання кейс-методу на семінарських та практичних заняттях призвело до покращення результатів навчання. За його допомогою можливо розвивати і формувати у курсантів такі компетентності як здатність:

- до аналізу та синтезу навчальної інформації;
- до застосування практичних навичок поведінки в конкретній ситуації;
- до застосування творчих умінь та навичок;
- до конструктивної комунікації;
- до рішучих, але обґрунтованих дій, контроль за ними та надання оцінки своїм діям тощо.

Всі, хто використовує на заняттях кейс-метод, переконались в тому, що його унікальність полягає в тому, що завдяки йому, змінюється роль викладача, і він виступає не лише в ролі організатора ситуаційного середовища для дидактичного спілкування курсантів, яке сприяє діловій взаємодії всіх учасників, але і в ролі тьютора, завдання якого: спостереження за діями учасників, контроль за їх активністю, оцінка їх користі під час прийняття групових рішень, іншими словами, він виконує функції координатора заняття.

Така позиція викладача, сприяє активізації пізнавальної діяльності аудиторії, яка, хоча, і спрямовується викладачем, але в аудиторії відбувається процес самостійного, усвідомленого оволодіння та опанування курсантами знаннями, уміннями, навичками, необхідними для їх професійної діяльності, розвиваються їхні творчі здібності. Завдяки процесу діалогу, який встановлюється між педагогом і курсантами, у останніх розвиваються комунікативні здібності, уміння працювати в групі, колективно вирішувати проблеми, розвивається та удосконалюється ділова мова майбутніх працівників служби пробачії.

Сучасні педагоги, які досліджують ефективність активних методів навчання вважають, що особливістю таких методів є задіяння у процес засвоєння знань, умінь і навичок усіх психічних процесів: мовлення, мислення, пам'яті, уваги. А відтак, одним із основних завдань та функцій даних методів, і зокрема, кейс-методу, є навчання здобувачів освіти вирішувати складні неструктуровані проблеми, які не вирішуються простим аналітичним способом, оскільки навчання за допомогою кейсів розвиває здатність аналізувати, вчить уникати помилок, які часто виникають під час виконання конкретних завдань.

Послідовність реалізації елементів кейс-методу на заняттях викладена в дидактичних матеріалах, зокрема в методичній розробці для проведення практичного заняття, в якій передбачається, що робота з кейсом поділяється на два основні етапи: попередній – самостійна робота до початку заняття; основний – групова робота в аудиторії на практичному занятті.

Структура самостійної роботи:

- ознайомлення курсантів з умовою ситуації по заздалегідь підготовленим кейсам (на попередньому занятті викладач роздає фабули ситуаційних задач);
- підготовка необхідної додаткової інформації;
- підбір літературних джерел для вирішення проблемної ситуації.

Структура групової роботи на практичному занятті більш складна, і передбачає:

- повторення матеріалу теми;
- обговорення головної проблеми даної ситуації;
- за необхідності створення декількох підгруп учасників;
- конкретизація завдань кожної підгрупи, особливо коли використовуються різні кейси;
- контроль за роботою груп;
- заслуховування підготовлених варіантів відповідей;
- аналіз озвучених відповідей, їх корекція;
- запитання, виступи, доповнення, раціональна дискусія;
- підведення підсумків, оцінка роботи груп і окремих учасників дискусії.

Слід наголосити, що дидактична мета кейс-методу багато в чому залежить від якості створеного кейсу (умови ситуаційної вправи), яка має складатися таким чином, щоб рішення не було простим, очевидним, при такій умові ситуаційне навчання розвиває здобувачів освіти креативне мислення, конструктивні та швидкі навички вирішення проблем і прийняття зважених і правильних рішень.

Під час розробки кейсів варто визначити комплексні критерії оцінки їх якості в дидактичному і змістовному контекстах, які мають передбачати:

- оцінювання змісту ситуації, що застосовується під час практичного заняття та її відповідність темі заняття;
- чітку і прозору процедуру оцінювання отриманих курсантом знань;
- вимоги до організації та контролю за здійсненням навчального процесу;

– сучасні вимоги до компетентності викладачів та студентів тощо.

Проаналізувавши літературні джерела [2 – 4] та зробивши висновки після власних експериментів у ході проведеного дослідження, можемо зробити деякі висновки щодо вимог, яких необхідно дотримуватись, під час створення нових кейсів, а саме кейс:

- має відповідати визначеній меті;
- повинен мати належний рівень складності;
- має бути актуальним для аудиторії;
- повинен бути професійно зорієнтованим;
- має описувати типові ситуації;
- повинен бути спрямованим на розвиток критичного мислення;
- повинен провокувати конструктивну дискусію та жваве обговорення;
- повинен мати декілька варіантів вирішення (ідеальний, гарний, задовільний).

Варто зазначити, що єдиної класифікації кейсів не існує, і тому під час розробки кейсів, можуть бути створені такі варіанти типів кейсів:

- ситуаційний кейс, що вимагає прийняття типового рішення стосовно даної ситуації;
- стратегічний кейс, що вимагає розробки плану дій на майбутнє (розробка стратегії діяльності);
- рольовий кейс, що вимагає виконання певних ролей під час вирішення проблеми;
- теоретичний кейс, що вимагає застосування теоретичних знань теми під час вирішення проблеми;
- конфліктний кейс (кейс-вибір, кризовий кейс, кейс-боротьба, кейс-потреби) [4].

Для того, щоб сприяти саморозвиткові креативності кожного з учасників, підвищити ефективність результатів навчання, а загалом і підготовки фахівців, необхідно застосовувати різні варіанти кейс-методу, які відомі у дидактиці. Апробацію розроблених кейсів та методик їх використання під час практичних занять, необхідно здійснювати з більш підготовленими курсантами.

Висновки. Підсумовуючи викладене, абсолютно погоджуємось з висновком багатьох вчених та дослідників, що використання на заняттях активних методів навчання, зокрема кейс-методу, дозволяє більш ґрунтовно здійснюється і теоретичне, і практичне навчання на основі розвитку в курсантів комунікативних умінь та навичок.

Використання кейс-методу вимагає творчих (креативних) підходів як з боку викладачів, так і з боку курсантів. Тому необхідно розробити механізми підготовки та залучення курсантів до занять.

Можна однозначно стверджувати, що у результаті використання та удосконалення кейс-методу значною мірою буде покращено зміст професійної підготовки фахівців.

Враховуючи важливість та ефективність застосування ситуаційних методик у освітньому процесі, успішна взаємодія науково-педагогічних працівників кафедр із курсовою ланкою, стройовою частиною Академії, дозволяє вирішувати проблеми підготовки курсантів до занять, забезпечувати контроль за якістю їхньої самостійної підготовки, прогнозувати можливий рівень готовності до занять, удосконалювати зміст ситуацій, що використовуються на заняттях.

References

1. Дрижак В. В. Кейс-метод як фактор підвищення ефективності підготовки фахівців для органів та установ Державної кримінально-виконавчої служби України. *Науковий вісник Сіверщини. Серія: Освіта. Соціальні та поведінкові науки: науковий журнал / Академія Державної пенітенціарної служби. Чернівці: Академія ДПТС, 2018, № 1 (1). 178 с. С. 58-69.*
Dryzhak, V. V. (2018). Keis-metod yak faktor pidvyshchennia efektyvnosti pidhotovky fakhivtsiv dlia orhaniv ta ustanov Derzhavnoi kryminalno-vykonavchoi sluzhby Ukrainy [The case-method as a factor of increasing the efficiency of training of specialists for the bodies and institutions of the State Criminal and Executive Service of Ukraine]. *Naukovyi visnyk Sivershchyny. Serii: Osvita. Sotsialni ta povedinkovi nauky: naukovyi zhurnal Akademiia Derzhavnoi penitentsiarnoi sluzhby – Scientific Herald of the Sivershchyna Series: Education. Social and Behavioral Sciences: scientific journal / Academy of the State Penitentiary Service. Chernihiv, Ukraine: SPS Academy, 1 (1), 58–69.*
2. Кейс-метод. Матер. із Вікіпедії – вільної енциклопедії. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%B5%D0%B9%D1%81-%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4> (дата звернення 02.05.2020).
Keis-metod. Mater. iz Vikipedii – vilnoi entsyklopedii [Case-method. Materia from Wikipedia, the free encyclopedia] (2020). Retrieved from: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%B5%D0%B9%D1%81-%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4>.
3. Лебедь О. О., Мислінчук В. О., Левчун І. М. Застосування кейс-методу в науково-дослідній роботі студентів. *Наукові записки*. Київ: 2015, Вип.7 (2). С. 59 – 65.
Lebed, O. O., Myslinchuk, V. O., & Levchun, I. M. (2015). Zastosuvannia keis-metodu v naukovo-doslidnii roboti studentiv. [Case-method applying in students' scientific and research work]. *Naukovi zapysky – Scientific notes*. Kyiv, Ukraine, Issue 7 (2), 59–65.

4. Ягоднікова В. В. Кейс-метод (Case study) як форма інтерактивного навчання майбутніх фахівців. *Педагогіка*. URL: http://www.rusnauka.com/1_NIO_2008/Pedagogica/25496.doc.htm (дата звернення 02.05.2020).
Yahodnikova, V. V. (2008). Keis-metod (Case study) yak forma interaktyvnoho navchannia maibutnikh fakhivtsiv. [Case study as a form of future specialists' interactive training]. Retrieved from: [www.rusnauka.com / 1_NIO_2008 / Pedagogy / 25496. doc.ht](http://www.rusnauka.com/1_NIO_2008/Pedagogy/25496.doc.htm).

Dryzhak V.

ORCID 0000-0002-2898-1053

*Ph.D. in pedagogical sciences, associate professor,
Professor of pedagogy and humanitarian disciplines,
Academy of State Penitentiary Service
(Ukraine, Chernihiv) E-mail: victor_dryzhak@gmail.com*

Yermak S.

ORCID 0000-0002-5069-1001

ResearcherID C-2632-2019

*Ph.D. in pedagogical sciences, Associate Professor,
Academic secretary,
Academy of State Penitentiary Service
(Ukraine, Chernihiv) E-mail: sergey.yermak@gmail.com*

CASE STUDY APPLYING FOR FUTURE PROBATION SPECIALISTS TRAINING

Article's purpose. *The peculiarities and possibilities of applying situational methods in the form of case-study in higher education institution with specific training conditions at seminar and practical classes are substantiated in the article.*

Methodology. *Inductive and deductive methods are used in the course of generalization and analysis of literary sources on the subject of the article.*

Scientific novelty. *The authors of the article highlight the competences that can be formed using the situational method of teaching cadets. In particular, the types of cases that can be used while conducting classes in the course of psychological and pedagogical disciplines are defined and characterized.*

Conclusions. *The case-study is a studying technique that uses a description of real economic, social or business situations. The presence of disputes, discussions, argumentation in the structure of the case-study trains the participants of the discussion, teaches to observe the norms and rules of communication. There is a process of independent, conscious cadets' mastering and acquiring knowledge, skills, abilities necessary for their professional activity. Due to the process of dialogue established between a teacher and the cadets, the latter develop their communicative and creative skills, ability to work in a group, solve problems collectively. The business language of future probation employees develops and improves.*

In addition, historical and pedagogical analysis of the stages of the case-study implementation in the world practice is made in the article; the analysis of the results of domestic and foreign studies and publications devoted to the methodology of the case-study applying as a multicomponent and wide-ranging method of forming key and professional competences of higher education applicants necessary for further professional activity is conducted.

Requirements for making training cases are defined and analyzed. Positive and negative aspects in the process of the case-study applying while studying psychological and pedagogical disciplines at classes with cadets of the Academy are considered.

At the conclusion of the study, the stages and sequence of some tasks and elements of the case-study implementation in the studying process are considered.

Keywords: *case, case-study, situational teaching methods, vocational training, criteria for evaluation of case quality.*

Стаття надійшла до редакції 04.05.2020

Рецензент: доктор філософських наук, доцент **В. В. Снівак**